

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
לשכת דוברת המשרד

31 יולי 2023
י"ג אב תשפ"ג
הוד. 4300/23

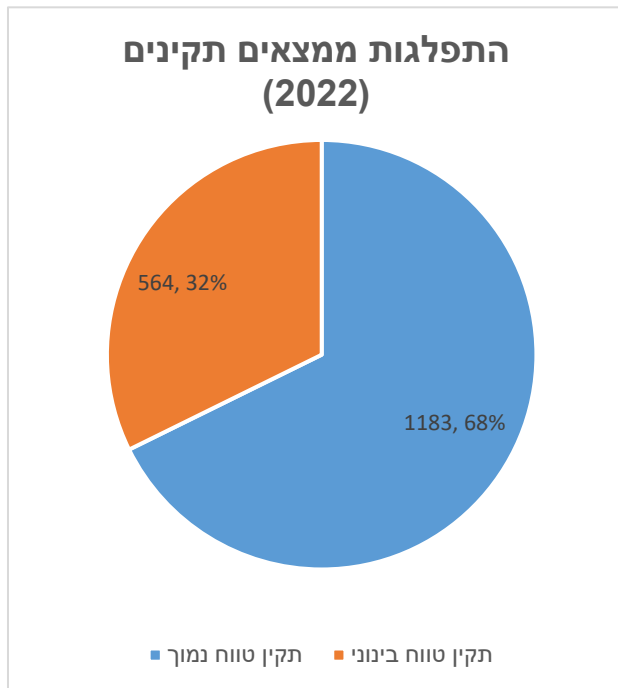
הודעה לעיתונות

דו"ח שאריות חומרי הדברה בפירות וירקות מקומיים לשנת 2022:

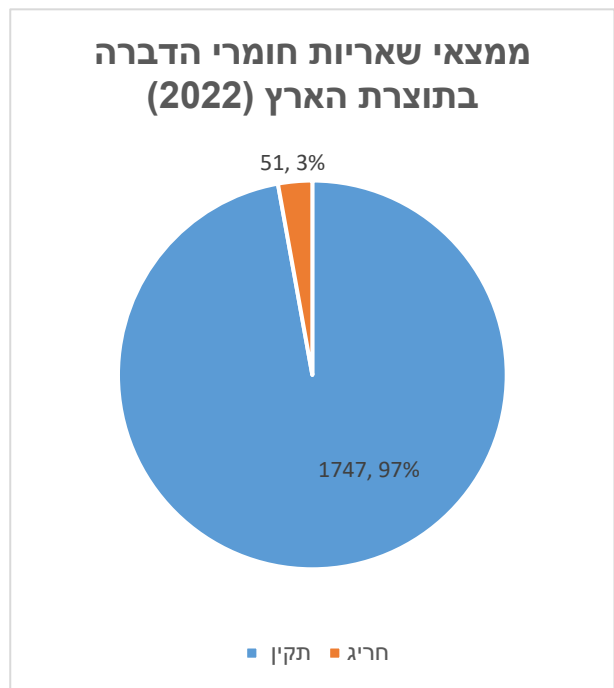
97% מהממצאים עמדו בתקן הישראלי שהוא מהמחמירים בעולם (!)

מגמת העלייה במספר הדגימות עם 0% שאריות חומרי הדברה נמשכת: בשנת 2022 מעל ל-53% (!) מהדגימות נמצאו נקיות מכל שאריות של חומרי הדברה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר מפרסם את תוצאות בדיקות הסקר השנתיות שמבצעים השירותים להגנת הצומח ולביקורת במשרד. לפי הממצאים, מגמת הירידה בחריגות שאריות חומרי הדברה של השנים האחרונות נשמרת. בתוך כך, מתוך 1448 דגימות של 70 גידולים שונים, כ-53% נמצאו נקיות מכל שאריות חומרי הדברה (!). 92% מכל הדגימות נמצאו תקינות, בעוד שרק ב-8% נמצאו חריגות. מתוך כלל הדגימות שנמצאו עם שאריות חומרי הדברה (47% מהדגימות), התגלו 1,747 ממצאים (97% בטווח התקין - מתוכם למעלה מ-1,183 בטווח הנמוך של התקן בין 0 ל-25 אחוזים (כ-68%). רק 51 מהממצאים נמצאו מעל התקן (כ-3% בלבד!).

*פילוח הממצאים התקינים לטווחי התקן השונים: כמעט 70% בטווח האפסי

*ממצאים מקרב הדגימות בהן אותרו שאריות חומרי הדברה (681 דגימות, 47% מכלל הדגימות בסקר)

במשרד מדגישים כי מתוך 8% הדגימות שנמצאו חריגות, כ-1.8% נמצאו חריגות קלות ברמות נמוכות מאוד שנבעו ככל הנראה מרחף של חומרי הדברה הנישאים באוויר משדות סמוכים, רמות סף של רגישות המכשור

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
לשכת דוברת המשרד

האנליטי המזהה חריגות אפסיות, סטייה נמוכה מאוד מערכי השארית המרבית המותרת ועוד. עוד עולה כי למעלה ממחצית מהחריגות (5.5%) נבעו משימוש בתכשירים מאושרים בארץ, אך לא מורשים לסוג הגידול שנדגם (בעיקר בגידולים בהיקפים מזעריים כמו בצל ירוק, דובדבן, כוסברה, כרפס/סלרי, מרווה, פטרוזיליה וקולורבי), ולא דווקא בשל שיעורים גבוהים בשאריות חומרי הדברה. יותר ממחצית של אותם ממצאים התגלו בריכוזים נמוכים מאד (כל שארית של החומר ככל שאינו מאושר לשימוש אפילו בשיעורים אפסיים נחשבת כחריגה). בלטו לרעה בשיעור החריגות שמעל התקן נמצאו גידולים כדוגמת מנטה (40% חריגות), סלק אדום (28.6%), שמיר (22.2%) וריחן (16.7%).

בשירותים להגנת הצומח ולביקורת במשרד החקלאות מדגישים כי לא כל חריגה מסוכנת לבריאות וגורמת לחשיפה חורגת לחומרי הדברה. המשמעות של החריגות היא השימוש בחומרי הדברה נעשה בניגוד להנחיות המשרד ל"חקלאות נאותה", והמשרד ימשיך וינטר את החקלאים הפועלים בניגוד להנחיותיו. בכל מקרה שבו נמצאות חריגות, מועבר לטיפול היחידה המרכזית לאכיפה וחקירה במשרד (פיצו"ח) לבירור נסיבות האירוע.

יתרה מכך, במשרד מדגישים כי חלק ניכר מן החריגות נבע מכך שהתקנים של שאריות חומרי הדברה (MRL) בארץ מחמירים יותר בהשוואה אפילו לתקן האירופי הנחשב למחמיר במיוחד בעולם המערבי, ובנוסף בישראל חסרה תקינה בנוגע לגידולים שהיקפם בישראל קטן ביחס לאירופה, ארה"ב ומדינות המפותחות. אי לכך, במשרד מקדישים משאבים רבים על מנת לקדם את ההכרה בתקינה הבינלאומית בכלל, והאירופאית בפרט, בכל הקשור לשאריות חומרי הדברה. במקביל, משרד החקלאות ממשיך בפעולותיו להערכה מחדש של חומרי הדברה הרשומים בארץ אך לא רשומים במדינות האיחוד האירופי. כל חומר שיימצא רעיל, השימוש בו יבוטל.

מתוך 1448 הדגימות בסקר, 667, כ-46%, הן דגימות של ירקות וגידולי שדה; כ-45.5%, 659 דגימות, הן דגימות של פירות (כולל הדרים), וכ-8% נוספים (120) הן תבלינים. כאמור, רוב מוחלט של הדגימות, כ-92% נמצאו ללא כל שאריות חומרי הדברה, או בטווח התקין שלהן: אבוקדו, אבטיח, אגס, אפרסמון, אפרסק, בננה, בצל, גזר, חציל, כרוב, כרובית, ליצי, מלון, מנגו, נקטרינה, צנון, צנונית, ארטישוק, רימון, שום, שיזף, שסק, שקד, תאנה, תירס, תמר, תפוח אדמה ותפוח עץ. **גידולי הפירות בלטו לטובה בסקר השנה, כאשר זוהתה ירידה של כ-3% בשיעור הדגימות החריגות שזוהו מ-6% בשנת 2021 ל-3% בלבד השנה.**

הדגימות נלקחו מכל אזורי הארץ: 355 דגימות מאזור הדרום, 531 מאזור המרכז, 82 דגימות מאזור הערבה ו-480 דגימות מאזור הצפון.

להלן נתונים השוואתיים לשנים קודמות, בהם ניתן לראות כי מגמת הירידה באחוז החריגים נשמרת לאורך זמן. זאת, כתוצאה מהגברת פעילות הפיקוח והאכיפה שמשרד החקלאות מבצע בקרב החקלאים.

שנה	אחוז הדגימות העומדות בתקן	אחוז הדגימות החריגות מהתקן
2018	86%	14%

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר
לשכת דוברת המשרד

12%	88%	2019
12%	88%	2020
8%	92%	2021
8%	92%	2022

דוגמאות לירידות משמעותיות באחוז החריגים בגידולים שונים:

גידול	אחוז הדגימות החריגות בשנת 2022	אחוז הדגימות החריגות בשנת 2021
ליצי	0%	33%
אגס	0%	9%
גזר	0%	6.25%
תפוח עץ	0%	7%
נקטרינה	0%	4%
אפרסק	0%	3.3%
מלפפון	8%	20%
תות שדה	4%	6%